

mænd, der føler det som en Pligt og vel ogsaa i mange Tilfælde som en kær Pligt at holde deres Lærlinge i Handelsskole, men der findes ogsaa en Del Købmænd, som synes, at kan de spare de Penge, det koster at holde de unge Mennesker paa Handelsskole, ja, saa har de tjent dem med. Men jeg synes, der er noget mærkeligt i, at Handelsstandens officielle Repræsentanter vil gøre sig til Talsmænd for et saa smaat-skaaret og fedtet Standpunkt som dette, at man vil unddrage sig Pligten til at holde Lærlingene paa Handelsskolen, naar det faktiske Forhold er, at de allerfleste Principaler alligevel gerne tager denne Forpligtelse paa sig. Jeg forstaar ikke, at Handelsens Repræsentanter vil give sig selv et saa smaat-skaaret Stempel af Hensyn til det Mindretal, som søger at unddrage sig deres Forpligtelser.

Det ærede Medlem Hr. Lange antydede — jeg antager som et subsidiært Forslag —, at man kunde sætte et særligt Afsnit om Handelsforhold ind i Lærlingeloven. Men det ærede Medlem fremførte ikke et Omraade, hvor der kunde paavises en særlig Anledning dertil, med Undtagelse af det Omraade, hvor det allerede er sket, nemlig Lovforslagets § 2. Jeg kan nemlig ikke tænke mig, at det Spørgsmaal, som det ærede Medlem rejste om, hvorvidt Læreprøven skulde udstaaes ogsaa ved Handelsfaget, skulde — det er altsaa nærmest et Fortolkningsspørgsmaal — gøres til Genstand for et særligt Afsnit i en Lov.

Der bliver altsaa kun tilbage Spørgsmaalet om de unge Mennesker, mest unge Kvinder, som man ikke mener kommer til Faget for at lære Faget og for fortsat at arbejde i dette, det vil sige: skabe sig en Eksistens. Men det er jo saadan, at netop den Type særlig kommer til de Fag, hvor man har Specialarbejde, altsaa, hvor de i Løbet af kort Tid kan faa en saadan Uddannelse, at de kan tjene en rimelig Løn. De ønsker ikke at komme til de Dele af Faget, hvor de skal have lang Uddannelse for at gøre sig gældende, de søger nærmest til de Forretninger, hvor de i Løbet af en Uge kan lære Varerne at kende, og hvor der ikke kræves andet end Evne til at ekspedere, Evne til at behandle Kunderne, en Evne, der mange Gange er medfødt og i de fleste Tilfælde kan erhverves ret hurtigt. Det er til den Del af Faget, de søger hen, som ikke ønsker at blive udlært ved Faget, ikke ønsker at faa en Uddannelse, som kan skaffe dem en fremtidig Levevej. Derfor er der til det Spørgsmaal, som er rejst af Handelsstanden, om dem, som ikke ønsker at blive ved

Faget, taget tilbørligt Hensyn netop ved det foreliggende Lovforslags § 2.

Der rejser sig da for deres Vedkommende det Spørgsmaal, om de skal have Adgang til eller Ret til at besøge Handelsskoler. Det ærede Medlem Hr. Lange udtalte, at der ikke vilde være nogen Anledning til at lade dem komme paa Handelsskole, de skulde muligvis giftes. Nu ved jeg ikke, om det i de Kredse, hvori det ærede Medlem færdes, er almindeligt, at de unge Piger, allerede før de er 18 Aar, er sikre paa, at de kan komme ind som Husmødre. Det er jo ikke længere saa let at skaffe sig Lejlighed, specielt ikke i de store Byer, og det kan i alt Fald ikke betragtes som en given Ting. Men naar de paagældende kan vente at skulle have deres Arbejde fortsat ved et Fag, vil det dog være urimeligt at fratage dem Retten til at faa en tilsvarende teoretisk Uddannelse, som man faar paa andre Omraader.

Jeg vil udtale min Tilfredshed med, at der i de Tilfælde, hvor Paragraffen om Specialarbejde skal bringes i Anvendelse, kræves en særlig Kontrakt. Det, det gælder om, er nemlig at faa slaaet fast overfor de Forældre, der anbringer deres Søn eller Datter i en Forretning, om de skal antages som Lærlinge eller de skal antages til et Specialarbejde. Det bliver i Øjeblikket ikke klarlagt i ret mange Tilfælde indenfor Handelsstandens Omraade. Man bruger at sige, at de skal være Elever, og en Mængde Købmænd tror, at saa hører de ikke ind under Lærlingeloven, saa har de Lov til at afskedige dem, naar det ikke længere passer dem at have dem. Jeg er derfor glad ved, at man udtrykkelig faar slaaet fast allerede ved Antagelsen, om de antages som Lærlinge eller kun som Specialarbejdere. Saa faar vi ikke de mange Skuffelser, som vi har hver Dag i denne Tid, hvor Forældre kommer og beklager sig over, at deres Søn eller Datter har været i Lære i saa og saa lang Tid i en Forretning uden at have haft Adgang til at lære denne Forretnings Arbejde eller det Fag, som var Forudsætningen for deres Indtrædelse i Forretningen.

Det ærede Medlem Hr. Lange gjorde en Bemærkning om, at man indenfor Handelen i visse Tilfælde kunde ønske at have mere end den gængse 4 Aars Maksimaluddannelsesperiode. Jeg vil hertil sige, at jeg har aldrig i de mange Aar, jeg har været med til Forhandlinger angaaende Arbejdsforholdene indenfor Handelen, været ude for, at Principalerne har krævet en 5 Aars Læretid; det kan altsaa ikke være